

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO IR PASAULIO LIETUVIŲ
BENDRUOMENĖS KOMISIJA**

**REZOLIUCIJA
DĖL BALSAVIMO INTERNETU RINKIMUOSE ĮGYVENDINIMO**

2021 m. balandžio 23 d.
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisija,
išklausiusi komisijos narių Gedimino Ramanausko ir Andriaus Bagdono kalbas, Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkės Lauros Matjošaitytės, Lietuvos Respublikos Seimo darbo grupės Lietuvos Respublikos rinkimų sistemos analizei atlikti ir reikalingų įstatymų projektams parengti vadovo Audriaus Vyšniausko, Estijos Respublikos Rygikogo Finansų komiteto pirmininko Erkio Savisaaro pranešimus;

atsižvelgdama į tai, kad balsavimas internetu yra pažangios demokratinės valstybės požymis;
įvertindama tai, kad 2020 m. birželio 30 d. buvo priimtas Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo Nr. I-2721 62, 67¹ ir 70 straipsnių pakeitimo įstatymas, kuriame numatomos balsavimo internetu galimybės Pasaulio lietuvių vienmandatėje rinkimų apygardoje;

įvertindama tai, kad tautos atstovai į Lietuvos Respublikos Seimą, Europos Parlamentą ir Lietuvos Respublikos Prezidentas yra renkami visų Lietuvos Respublikos piliečių, vadovaujantis visuotine, lygia ir tiesiogine rinkimų teise, slaptu balsavimu, nepaisant Lietuvos Respublikos piliečių gyvenamosios vietos ar rinkimų apygardos;

pažymėdama, kad pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją Lietuvos Respublikos piliečiai, gyvenantys Lietuvoje ir užsienyje, yra Tautos atstovai, kuriems svarbi Lietuvos gerovė;

pažymėdama tai, kad Lietuva užima 4 vietą pasaulyje pagal globalų kibernetinio saugumo indeksą;

atsižvelgdama į tai, kad 2024 metais bus organizuojami net treji rinkimai – Lietuvos Respublikos Prezidento, Lietuvos Respublikos Seimo ir Europos Parlamento, ir, tikėtina, bus rengiamas referendumas dėl Lietuvos Respublikos pilietybės išsaugojimo įgijus kitos šalies pilietybę;

įvertindama balsavimo internetu išbandymo svarbą mažesnės apimties rinkimuose, taip pat būtinybę testuoti šį fakultatyvų balsavimo būdą ir patobulinti balsavimo internetu sistemą iki 2024 metais vyksiančių rinkimų;

vadovaudamasi Europos Tarybos Venecijos komisijos patvirtintame Gerosios rinkimų praktikos kodekse įtvirtintais skaidrumo, nešališkumo ir nepriklausomumo principais ir nuostata, kad esminės rinkimų įstatymų nuostatos neturėtų būti keičiamos likus mažiau negu vieniems metams iki planuojamų rinkimų;

įvertindama tai, kad dėl COVID-19 pandemijos dalis Lietuvos Respublikos piliečių, gyvenančių Lietuvoje ir užsienyje, negalėjo pasinaudoti visuotine, lygia ir slapta teise balsuoti 2020 metais vykusiuose Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose;

pripažindama, kad balsavimas internetu yra itin patrauklus Lietuvos Respublikos piliečiams, kurių balsavimo apylinkė yra nutolusi nuo jų gyvenamosios vietos, ar kai Lietuvos Respublikos diplomatinė atstovybė ar konsulinė įstaiga yra kitoje šalyje;

skatindama pilietiškumą ir aktyvų Lietuvos Respublikos piliečių konstitucinės teisės balsuoti svarbiausiais Tautos klausimais įgyvendinimą,

siūlo Lietuvos Respublikos Seimui ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei:

1) iš anksto parengti, testuoti ir audituoti balsavimo internetu sistemą (įrankius ir su tuo susijusias komunikacijos priemones) mažesnės apimties rinkimuose ar panašiose apklausose prieš planuojamus 2024 metų Lietuvos Respublikos Prezidento, Lietuvos Respublikos Seimo ir Europos Parlamento rinkimus bei galbūt būsimą referendumą dėl Lietuvos Respublikos pilietybės išsaugojimo įgijus kitos valstybės pilietybę;

2) imtis neatidėliotinių priemonių pasiruošti ir įgyvendinti balsavimo internetu sąlygas, įskaitant šias priemones, bet jomis neapsiribojant:

a) parengti įstatymų ir jų įgyvendinamųjų teisės aktų, reikalingų balsavimui internetu Lietuvos Respublikoje vykstančiuose rinkimuose įgyvendinti, testuoti ir audituoti, projektus;

b) vadovaujantis kitų šalių (pvz., Estijos) gerąja patirtimi, įtvirtinti balsavimą internetu kaip fakultatyvų balsavimo būdą greta tiesioginio balsavimo rinkimų apylinkėje ir išankstinio balsavimo paštu (pvz., balsavimas internetu vyksta 3–7 dienos prieš rinkimus ir išsaugota galimybė balsuoti tiesiogiai rinkimų apylinkėje paskatintų nešališkumo ir nepriklausomumo principų įgyvendinimą bei sumažintų internetu skleidžiamos propagandos įtaką);

c) užtikrinti laiku teikiamą finansavimą balsavimo internetu sistemai sukurti, tobulinti, testuoti ir audituoti, įskaitant asmens tapatybės nustatymo elektroninėje erdvėje priemones;

d) plačiau įgyvendinti asmens tapatybės nustatymo elektroninėje erdvėje sprendinius (pvz., „eID“ ir „Mobile ID“ priemones), taip paskatinant ne tik balsavimą internetu, bet ir naudojimąsi viešosiomis paslaugomis;

e) rasti būdų ir įvertinti galimybę testuoti ir audituoti balsavimo internetu sistemą mažesnės apimties rinkimuose likus bent vieniems metams iki 2024 metais vyksiančių rinkimų, pavyzdžiui, rinkimams ar referendumui prilygstančiose apklausose Pasaulio lietuvių vienmandatėje rinkimų apygardoje ar Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimuose, jeigu Lietuvos Respublikos Seimas nuspręstų iki 2023 metų išplėsti balsavimo internetu sistemos taikymą už Pasaulio lietuvių vienmandatės rinkimų apygardos ribų; prireikus tobulinti balsavimo internetu sistemos priemones prieš planuojamus 2024 metų Lietuvos Respublikos Prezidento, Lietuvos Respublikos Seimo ir Europos Parlamento rinkimus;

f) organizuoti išankstinę plačią visuomenės informavimo apie balsavimo internetu priemones ir pranašumą kampaniją Lietuvoje ir užsienyje, pasitelkiant lietuvių diasporą, vietos bendruomenes ir šios srities specialistus;

g) vadovautis jau parengtomis Europos Komisijos ir Lietuvos ekspertų išvadomis dėl Lietuvos elektroninės atpažinties schemos įvertinimo ir kibernetinio saugumo;

3) įvertinti galimybę išplėsti balsavimo internetu taikymą visiems Lietuvos Respublikos piliečiams, neapsiribojant Pasaulio lietuvių vienmandate rinkimų apygarda;

4) įvertinti galimybę išplėsti balsavimą internetu visais svarbiausiais Tautos klausimais, įskaitant Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimus, Lietuvos Respublikos Seimo, Lietuvos Respublikos Prezidento ir Europos Parlamento rinkimus; taip pat įvertinti galimybę taikyti balsavimą internetu referendume dėl Lietuvos Respublikos pilietybės išsaugojimo įgijus kitos valstybės pilietybę, jeigu referendumas šiuo klausimu bus skelbiamas;

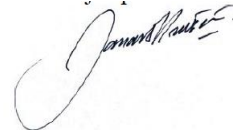
5) suteikti galimybę priimtina forma Pasaulio lietuvių bendruomenės atstovui dalyvauti Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos darbe.

Komisijos pirmininkė

Dalia Asanavičiūtė

Komisijos pirmininkas

Jonas Bružas